

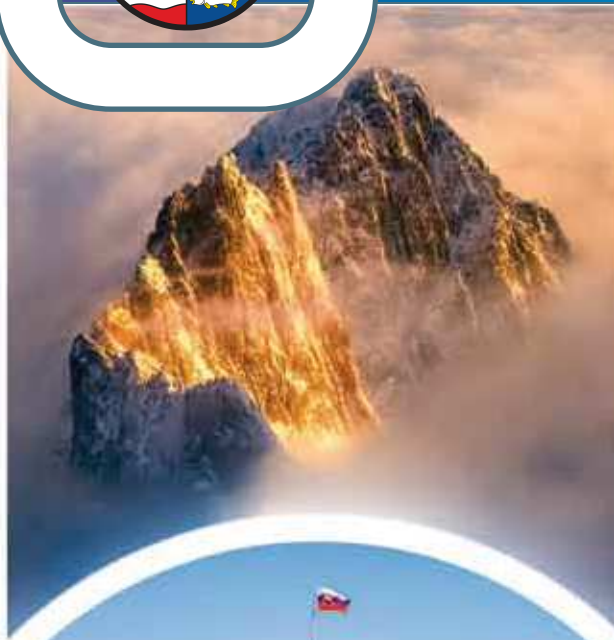
PO

september 2022

KRAJ

MAGAŽÍN PREŠOVSKÉHO SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA

Zdroj: PSK, J. Štovka

presovskyr kraj

www.vucpo.sk

Milí obyvatelia nášho kraja,

práca pre verejný sektor, akokoľvek zvonku vyzerá „úradnícky“, sa priamo dotýka ľudí a ich každodenných potrieb. Regionálna samospráva je toho jasným príkladom. Presviedčam sa o tom každý deň, pri osobných stretnutiach, návštevách miest a obcí, festivalov a podujatí naprieč celým krajom, ktorých bolo nielen počas leta neúrekom... A to je dobre. Po pandémie sme ako keby nabrali druhý dych. Mám dobrý pocit, že samosprávny kraj k tejto pozitívnej energii prispel výraznou mierou, konkrétnou pomocou, a dúfam, že s celkovým efektom pre radostnejší a spokojnejší život nás všetkých. Je úžasné vidieť opravené športoviská, zrekonštruované verejné budovy, kultúrne či sakrálne pamiatky a verejné priestranstvá. Zažiť živú kultúru, športové zápolenia či prejsť sa po nových cyklotrasách a turistických chodníkoch. Na stovky, vlastne už tisícky takýchto projektov, prispel kraj cez svoje grantové výzvy, ktoré v posledných rokoch naberajú čoraz väčší rozsah i dosah. Sú to dobre vynaložené peniaze, ktoré generujú ďalšie zámery a aktivity, v mnohých prípadoch aj investície a ruka v ruke i pracovné príležitosti. A o to ide – o synergiu a vzájomnú spoluprácu.

Ak podporujeme verejnoprospešné iniciatívy, dianie v našich mestách a obciach, pomáhame dynamike a výkonnosti v celom regióne. Ak systematicky rekonštruujeme cesty a mosty, opravujeme školy, modernizujeme zariadenia sociálnych služieb a kultúrne inštitúcie, prispievame k jeho rastu a zamestnanosti. Ak sa angažujeme v témach, ktoré prinášajú riešenia, či je to kvalitnejšie vzdelávanie, dostupnosť k základnej infraštruktúre alebo atraktívnejšiemu cestovaniu, dokážeme posúvať veci k stanovenému cieľu. Ak k tomu vieme stavať na potenciáli, ktorý náš kraj má, inovovať a meniť to, čo si zmenu žiada, naplníme svoje poslanie.

Sme aktívnou a modernou samosprávou, ktorá je tu pre ľudí. Spájame sily, energiu i úsilie pre dobré veci i riešenia. A ja verím, že je to na našich výsledkoch aj vidieť.

Milan Majerský, predseda PSK

PO KRAJI

INVESTORI

Prešovský samosprávny kraj v spolupráci s ministerstvom hospodárstva a agentúrou SARIO pomáha pri získavaní a etablovaní sa silných investorov v regióne. Najnovšie sa pričínal o budovanie najväčšieho priemyselného parku v Prešovskom kraji, ktorý by mal vzniknúť v Sabinove. Na tento účel krajská samospráva odpredala spoločnosti MH Invest, s.r.o., zriadenou ministerstvom hospodárstva, vyše 790-tisíc metrov štvorcových pozemkov za takmer 632-tisíc eur s víziou, že po vybudovaní dokáže budúci investor ponúknuť až 500 pracovných miest. Nový priemyselný park by mal vzniknúť aj v Záborskom. PSK je v tejto téme nápomocný aj pri zabezpečení dopravnej dostupnosti a prepojenia so strednými školami najmä v oblasti duálneho vzdelávania.

ZAMESTNANCI

Vyšší územný celok patrí medzi najväčších zamestnávateľov v kraji. Vo svojich organizáciách dáva prácu vyše 6300 ľuďom. Najviac zamestnancov - takmer 3300 pôsobí v školstve, vyše 1450 v sociálnych službách a 570 v kultúrnych organizáciách. Správu a údržbu regionálnych ciest zabezpečuje približne 700 a agendu samosprávneho kraja 300 zamestnancov.

REGIÓN

Jedinečný projekt, ktorý pomôže v napredovaní menej rozvinutých regiónov, Cathing-up Regions, sa v Prešovskom kraji realizuje už štvrtý rok. Samospráva spoločne s Európskou komisiou a Svetovou bankou podniká kroky na zatraktívnenie stredného školstva, zabezpečenie vodovodu a kanalizácie pre 28 obcí v Sninskom okrese, na podporu malých a stredných podnikateľov pri rozvoji cestovného ruchu v Poloninách, taktiež pracuje na budovaní cyklo-turistického okruhu Poloniny trail a rovnako sa usiluje o zabezpečenie základnej infraštruktúry pre marginalizované komunity v šiestich pilotných obciach. Na všetky projekty má vygenerovaných 150 miliónov eur z európskych zdrojov.

KRAJSKÝ PARLAMENT

Zastupiteľstvo PSK v aktuálnom piatom volebnom období tvorí 62 poslancov (od nového volebného obdobia ich bude 65). K 30. augustu tohto roka sa uskutočnilo 39 zasadnutí krajského parlamentu, z ktorých 11 prebehlo on-line formou. Prijatých bolo 1054 uznesení a vznesených 184 interpelácií. Najdlhší program mal 42 rokovacích bodov. Počas tohto volebného obdobia došlo na poslaneckých postoch k nástupu dvoch náhradníkov na uprázdnený mandát. Pri Z PSK pôsobí 11 odborných komisií.

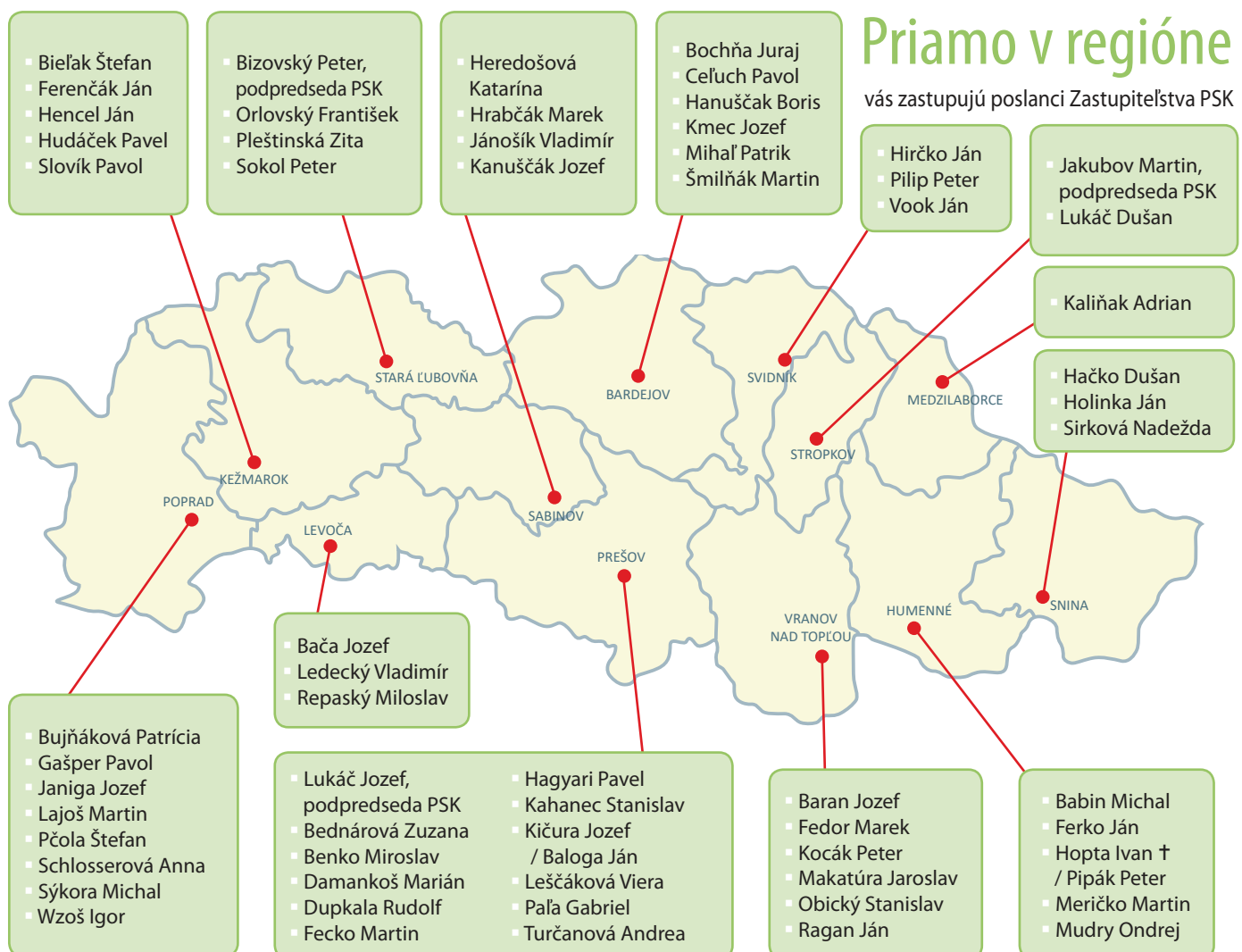
KAM IDÚ FINANČIE PSK

Kraj v rokoch 2018 – 2022 hospodáril s prostriedkami v objeme 1,3 miliardy eur.

vzdelávanie, prevádzkové náklady škôl a školských zariadení, vrátane nešťátnych subjektov	477 miliónov eur
správa a údržba regionálnych ciest II. a III. triedy	240 miliónov eur
zabezpečenie sociálnych služieb, vrátane neverejných poskytovateľov	190 miliónov eur
dotácie pre autobusovú dopravu, na vykrytie strát vo verejnom záujme, zachovaní zliav pre študentov, dôchodcov, ŽZP a existujúceho dopravného spojenia	131 miliónov eur
investície financované v rámci projektov EÚ a iných finančných mechanizmov	90 miliónov eur
kultúrne služby	91 miliónov eur
regionálna samospráva	67 miliónov eur
dotácie mestám a obciam, právnickým i fyzickým osobám a združené investície do výstavby športovísk a cestnej infraštruktúry	26 miliónov eur

Priamo v regióne

vás zastupujú poslanci Zastupiteľstva PSK

Prešovský samosprávny kraj si udržuje stabilne dobré finančné zdravie. Úverové zaťaženie sa za posledné roky nezmenilo a drží sa na hodnote 35 %, čo je hlboko pod hranicou sankčného pásma (50 %). Splátky úverov sú zhruba na hranici 3 %, pričom maximálny limit je 25 %.

Modernizácia cestného spojenia
v PIENAP

investície za vyše 37 miliónov eur a zazmluvnené akcie za ďalších takmer 21 miliónov eur.

Krajské cesty sú aktuálne bez havarijných stavov. Využitím odborných kapacít a moderných metód technologických postupov sa rovnako podarilo zvýšiť intenzitu stavebných akcií aj v rámci mostného programu, kde župa dokáže priemerne opraviť až 50 mostov ročne.

Odpočívadlo na zrekonštruovanom
úseku Janovce-Kľušov

Cesty

HISTORICKY NAJVÄČŠIE INVESTÍCIE

VYNOVENÁ CESTÁRSKA TECHNIKA

Krajská samospráva pravidelne modernizuje vozový park SÚC PSK. Od roku 2018 do dnešných dní zakúpila 378 kusov vozidiel a techniky v celkovej výške približne 16,7 mil. eur. Najpočetnejšou skupinou vozového parku sú posypové vozidlá - 120 ks, ktoré počas zimného obdobia zabezpečujú zjazdnosť ciest v rámci 108 pracovných okruhov vo všetkých 13 okresoch kraja. Priemerný vek posypových vozidiel

je aktuálne 18 rokov. SÚC PSK zároveň zrekonštruovala a vybuodovala v rámci kraja 11 skládok chemického posypového materiálu. Na tento účel bolo preinvestovaných viac ako 1,7 milióna eur.

TRETINA CIEST OPRAVENÝCH

PSK považuje kvalitnú a bezpečnú dopravnú infraštruktúru za prioritu a venuje jej obnove a modernizácii mimoriadnu pozornosť. Kľúčovú úlohu pritom zohráva Správa a údržba ciest PSK (SÚC PSK) spravujúca hustú cestnú sieť 2444 km komunikácií II. a III. triedy a 1237 mostných objektov.

KRAJSKÉ CESTY BEZ HAVARIJNÝCH STAVOV

Ambiciózný zámer kraja významne zrekonštruovať a modernizovať cestnú sieť potvrdzujú aj každoročné navýšenia finančných nákladov prešovskej župy na tento účel. Za posledných päť rokov alokácia týchto finančných prostriedkov rapídne vzrástla, podobne ako úspešnosť získavania európskych zdrojov. To sa odzrkadľuje na zvýšenom počte investičných akcií SÚC PSK. Za toto obdobie bolo zrekonštruovaných a do konca roka 2022 zazmluvnených rekordných 732 km ciest a 122 mostov v objeme takmer 150 miliónov eur. Len v tomto roku budú v rámci ciest ukončené

ČATY V AKCII

SÚC PSK zefektívnila, urýchlila a skvalitnila proces opráv a údržby ciest II. a III. triedy a mostov prostredníctvom vlastných organizačných jednotiek. Na opravách krajských komunikácií sa podieľajú zálievková čata, čata na narážanie zvodidiel a asfaltárska čata, ktorá ročne opraví priemerne 30 km ciest.

Most Velký Šariš

PSK disponuje najrozsiahlejšou mostnou sieťou spomedzi všetkých krajov na Slovensku. Vysoký vek mostných objektov a neustále rastúca intenzita dopravy si vyžaduje ich cyklickú obnovu. Kraj v priebehu najbližších rokov chce odstrániť veľmi zlý a havarijný

Mostný program

stavebno-technický stav mostov a zastabilizovať dobrý a uspokojivý stav mostov. Pri napĺňaní mostného programu sa využívajú vlastné financie i zdroje z európskych programov. Novinkou je v rámci organizácie SÚC PSK zriadenie nového oddelenia diagnostiky a kvality, rovnako aj vlastnej mostnej čaty.

Most Krížovany vo výstavbe

TOP investícia v Tatrách

Najväčšou investíciou kraja v cestnej doprave je aktuálne Projekt Vysoké Tatry. Veľká modernizácia s rozpočtom takmer 42 miliónov eur sa dotýka najfrekventovanejšej a najdlhšej cesty tohto regiónu v dĺžke približne 43 km. Táto cestná komunikácia je dôležitá i z pohľadu cestovného ruchu a lepšej dostupnosti tohto turisticky významného územia. Financovanie je zabezpečené z fondov EÚ (IROP). Rekonštrukčné práce aktuálne prebiehajú na dvoch úsekoch.

Cesta slobody Vysoké Tatry pred realizáciou

Projekt Vysoké Tatry – Cesta Slobody

Druh cestnej komunikácie — Cesta II/537

Počet rekonštruovaných úsekov	7
Dĺžka rekonštruovaných úsekov	takmer 43 km
Počet rekonštruovaných mostov	26
Počet rekonštruovaných priepustov	96
Počet rekonštruovaných oporných múrov	14
Počet rekonštruovaných zárubňových múrov	12
Počet rekonštruovaných odpočívadiel	4
Počet rekonštruovaných poloestakád	1
Predpokladaný rozpočtový náklad	42 mil. eur
Zdroj financovania	IROP, SR, PSK

KATASTRÁLNE ÚZEMIA REKONŠTRUOVANÝCH ÚSEKOV:

Pribylina, Starý Smokovec, Štrba, Štrbské Pleso, Tatranská Lomnica, Východná

REKONŠTRUOVANÉ
ÚSEKY

Tatranské Matliare – križovatka s cestou I/66	6,122 km
Starý Smokovec – Tatranské Matliare	6,164 km
križovatka s cestou II/538 – Batizovský potok	7,350 km
Pavúčia dolina – križovatka s cestou II/538	7,370 km
Batizovský potok – Starý Smokovec	7,550 km
Podbanské – Pavúčia dolina	7,620 km

SÚC PSK plánuje pripraviť do realizácie aj výstavby 8 nových obchvatov, a to konkrétne severozápadného obchvatu Vranova n/Topľou, juhovýchodného obchvatu Prešova, Veľkej Lomnice, Kapušian, Raslavic, osady Podskalka v Humennom, Starého Smokovca a juhozápadného obchvatu Kežmarku.

Obchvat Stará Ľubovňa

Prešovský samosprávny kraj vynakladá maximálne úsilie na to, aby každý z jeho 13 okresov disponoval kvalitnou dopravnou infraštruktúrou. Investície pritom rozdeľuje v spolupráci s krajskými poslancami adekvátne podľa podielu spravovanej dĺžky ciest, počtu obyvateľov, ale i úsekov, ktoré sú najkritickejšie.

Modernizácia úseku Poprad - Starý Smokovec

Cesty

REKONŠTRUKCIE v každom okrese

PREHĽAD FINANČNÝCH NÁKLADOV NA HOTOVÉ A ZAZMLUVNENÉ REKONŠTRUKCIE A OPRAVY CIEST A MOSTOV (2018 -do konca roka 2022)

Okres	Náklady	Dĺžka ciest (v km)	Počet mostov	Najvýznamnejšie zrealizované investície za obdobie 2018 – 2022
Bardejov	18,1 milióna eur	94	15	Janovce – Kľušov (1,9 mil.), Demjata – Raslavice (1,6 mil.), Kožany – spojka (0,2 mil.)
Humenné	7,2 milióna eur	36	7	most Udavské (0,4 mil.), Humenné – Porúbka (0,2 mil.), Papín (0,2 mil.)
Kežmarok	10,3 milióna eur	65	19	Modernizácia cestného spojenia PIENAP – 2. etapa (2,2 mil.), most Jezersko (0,4 mil.), Vojňany – Podhorany (0,2 mil.)
Levoča	4,3 milióna eur	30	3	Bijacovce – Brezovica (0,9 mil.), Levoča – Závada (0,5 mil.), Spišské Podhradie – Katúň (0,1 mil.)
Medzilaborce	7,2 miliónov eur	35	7	mosty Malá Poľana – Medzilaborce (2,1 mil.), Čabiny – Sukov (0,4 mil.), Čertižné – št. hr. (0,2 mil.)
Poprad	41,5 milióna eur	104	9	Poprad – Starý Smokovec, 1. a 2. etapa (5,7 mil.), Štrba – Lipt. Teplička (0,2 mil.), most Zubačka (0,3 mil.)
Prešov	19,1 milióna eur	104	17	Prešov – Klenov (3,2 mil.), Demjata – Raslavice (1,6 mil.), Veľký Šariš – Kanaš (0,4 mil.)
Sabinov	7,4 milióna eur	32	5	most Rožkovany (0,3 mil.), most Sabinov (0,3 mil.), Lipany – Lúčka (0,4 mil.)
Snina	3,8 milióna eur	39	6	PSK - Zakarpatská oblasť Ukrajiny, Stakčín – Ulič (1,7 mil.), Stakčín – Kalná Rostoka (0,2 mil.), Snina – prieťah (0,1 mil.)
Stará Ľubovňa	10,5 milióna eur	45	12	juhovýchodný obchvat mesta Stará Ľubovňa (2,3 mil.), cesty PIENAP, 3. etapa (1,1 mil.), most Podolínec (0,2 mil.)
Svidník	9,7 milióna eur	74	9	dopravné napojenia okr. Svidník, Stropkov, Jaslo: Fijaš – Lomné (2,4 mil.), dopravné napojenia okresov Jaslo, Bardejov a Svidník na TEN-T koridor: Raslavice – Lopúchov, Stučňany, Dukovce – Kuková (2,9 mil.), Vyšná Jedľová – Belejovce (0,2 mil.)
Stropkov	6,5 milióna eur	36	11	Most Krušinec (1,1 mil.), most cez rieku Ondava (0,9 mil.), Šandal – okr. hranica SP/SK (0,2 mil.)
Vranov nad Topľou	4,3 milióna eur	38	2	most Žalobín – Malá Domaša (0,6 mil.), zosuv na ceste a rekonštrukcia cesty Detrík – M. Domaša (0,5 mil.), Vranov nad Topľou – Jastrabie (0,2 mil.)
SPOLU	149,9 milióna eur	732	122	

Za posledné roky rastie podiel vysporiadaných pozemkov pod cestami v správe SÚC PSK, čo je dôležitý predpoklad prípravy stavieb a akcií na realizáciu. Od roku 2018 sa zvýšil podiel z 25 % na aktuálnych už vyše 31 %.

AUTOBUSOM - VÝHODNEJŠIE, ATRAKTÍVNEJŠIE, POHODLNEJŠIE

V prímestskej autobusovej doprave PSK funguje na približne 20 % územia taktová doprava, ktorá je založená na pravidelných intervaloch odchodov. Úspešne sa v autobusoch zaviedla virtuálna dopravná karta na kúpu cestovného lístka cez mobil. V platnosti je symbolické cestovné pre tehotné ženy a držiteľov zlatej Janského plakety a bezplatná preprava pre držiteľov ŤZP, detský kočiar, lyže i bežné typy batožiny. Novinkou je expresná doprava medzi Prešovom a Košicami. Autobusy na tejto trase jazdia po diaľnici v čase dopravnej špičky každých 10 - 15 minút, mimo nej každých 30 minút. Podobná expresná linka funguje na trase Košice - Bardejov.

Doprava
Cezhraničná
spolupráca

Cieľom integrovaná doprava

Podnikli sa kroky k zavedeniu Integrovaného dopravného systému (IDS) na východe Slovenska. Víziou je, aby cestujúci v Prešovskom a Košickom samosprávnom kraji mohli cestovať viacerými druhmi dopravy na jeden cestovný lístok. Obe krajské samosprávy v roku 2019 založili organizátora verejnej osobnej dopravy na východnom Slovensku - spoločnosť IDS Východ.

Mzdy vodičov autobusov rásť

V prímestskej autobusovej doprave PSK, ktorú zabezpečujú zmluvní dopravcovia SAD Prešov, SAD Humenné, SAD Poprad a BUS Karpaty, aktuálne pracuje 642 vodičov. Ročne najazdia zhruba 28 mil. km. Mzdy vodičov a prevádzkového personálu prímestskej dopravy v PSK od roku 2017 každoročne rásť, pričom došlo už k šiestim navýšeniam. Z rozpočtu kraja išlo na zvýšenie miezd doteraz 5,5 mil. eur, z toho v tomto roku takmer 1,5 mil. eur.

115 mikroprojektov v pohraničí

Krajská samospráva je zapojená do štyroch strešných projektov cezhraničnej poľsko-slovenskej spolupráce Interreg za takmer 16,2 mil. eur, pričom pre územie PSK bolo vyčlenených 4,4 mil. eur. V súčasnosti manažuje 115 mikroprojektov za 7,6 mil. eur, pričom z rozpočtu strešného projektu za PSK bolo na realizáciu týchto mikroprojektov prefinancovaných 4,1 mil. eur.

VÝSLEDKY CEZHRANIČNÝCH MIKROPROJEKTOV

V rámci strešných projektov Interreg sa k augustu 2022 zmodernizovalo či vybuodovalo 313 km cezhraničných turis-

▲ Spropagovať tradičné remeslo a kultúru sa rozhodli Slovenské technické múzeum a Múzeum Solivar – vyše 32-tisíc eur.

tických chodníkov, zreštaurovalo šesť pamiatok kultúrneho dedičstva, zrealizovalo 42 aktivít na podporu zamestnanosti, 213 na podporu kultúrneho a prírodného dedičstva pohraničného regiónu. Taktiež sa vytvorilo či zmodernizovalo 23 e-produktov a e-služieb a vytvorilo päť nových produktov cestovného ruchu.

◀ Vzdelávanie k zachovaniu včelstiev v poľsko-slovenskom pohraničí - vyše 21-tisíc eur.

PSK má od roku 2019 svoj vlastný GIS (geografický informačný systém) tím a geoportál, ktorý bol vytvorený ako súčasť iniciatívy CuRI. Platforma je postavená na budovaní komplexnej databázy kvalitných a aktuálnych otvorených údajov (Open Data). Od spustenia geoportálu sa vytvorilo 245 datasetov a 32 tematických máp.

26 miliónov

Dotačný program pre rozvoj miest a obcí

Mestá a obce v kraji sa môžu rozvíjať aj vďaka adresnej pomoci cez viaceré finančné nástroje krajskej samosprávy. Od roku 2018 do regiónov smerovalo takmer 26 miliónov do mäkkých i investičných projektov, ktoré priamo zlepšujú podmienky života obyvateľov kraja.

Grantová schéma PSK – 21,7 milióna eur

V rámci:

- Výzvy poslancov
- Výzvy predsedu
- Výzvy pre región
- Výzvy Participatívny rozpočet

sa podporilo približne 3460 verejnoprospešných projektov miest, obcí či neziskových organizácií, a to za takmer 21,7 mil. eur.

Najviac finančných prostriedkov z dotačných programov krajskej samosprávy sa od roku 2018 do roku 2022 preinvestovalo v oblastiach kultúry - takmer 8,8 mil. eur a športu - vyše 8,6 mil. eur. Granty vo výške 3 mil. eur smerovali i do cyklodopravy, do sféry sociálneho zabezpečenia išlo približne 1,2 mil. eur a do novej oblasti rodinná samospráva, zaradenej do dotačnej schémy v tomto roku, to bolo takmer 110-tisíc eur.

Finančné prostriedky, ktoré prešovská župa v rámci svojej grantovej schémy vyčlenila na podporu regionálnych projektov, sú oproti obdobiu pred piatich rokov pätnásobne vyššie. Kým v roku 2018 predstavovali celkový súčet niečo vyše 1,3 mil. eur, v roku 2022 sa na dotačné programy vyčlenilo rekordných viac ako 6,3 mil. eur.

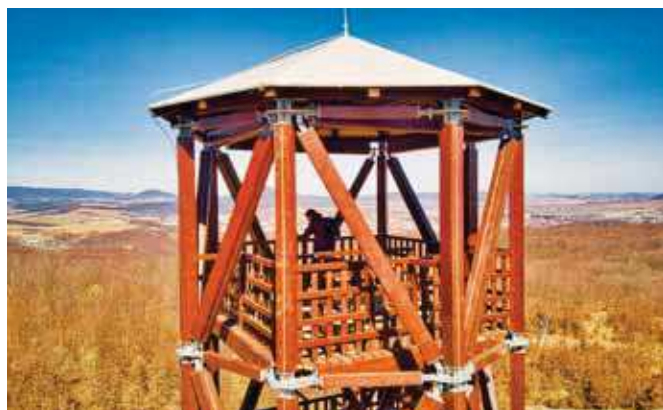
Cyklochodník Lopušná dolina - Lučivná
– takmer 149-tisíc eur

Multifunkčné ihrisko Stropkov – vyše 25-tisíc eur

Mestská plaváreň Snina – 115-tisíc eur

Vyhliadková monitorovacia veža Malkovská hôrka v Prešove – vyše 43-tisíc eur

Festival ELRO v Kežmarku
– finančná podpora niekoľkých ročníkov

V rámci grantového programu PSK vzrástol aj počet podporených projektov, a to v porovnaní rokov 2018 a 2022 takmer dvojnásobne. Pred piatimi rokmi sa cez dotačné programy podporilo 484 zmysluplných projektov, v aktuálnom roku je to až 841 projektov.

Účelové dotácie – 4,3 milióna eur

Na verejnoprospešné zámery sa do rôznych častí kraja dostávajú finančné prostriedky aj vďaka účelovým dotáciám a združeným investíciám. Za posledných päť rokov bolo v rozpočte krajskej samosprávy takto schválených viac ako 4,3 mil. eur. Zo zdrojov kraja sa vyčlenili financie na pripravovanú výstavbu Futbal Tatran

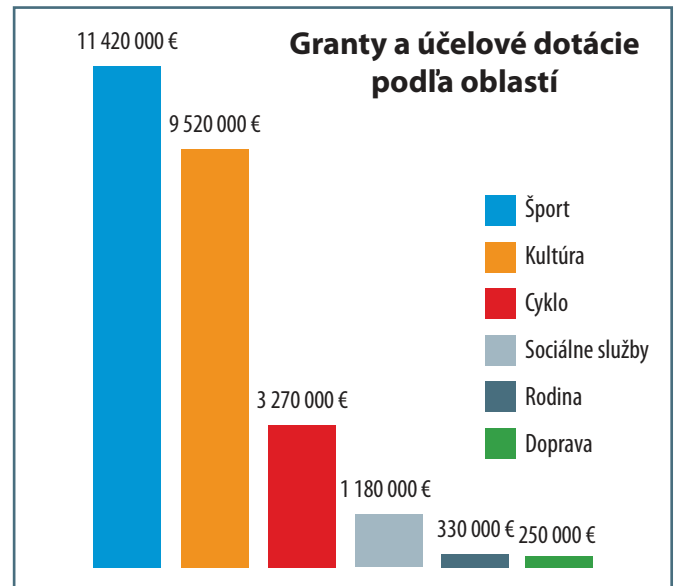

Putovanie po Evanjelizačnej ceste – Svätomariánska púť

Arény v Prešove, Nadáciu PSK pre podporu rodiny, unikátny projekt pútnického turizmu Svätomariánska púť – Svetlo z východu a spoločnosť pre zavedenie integrovanej dopravy IDS Východ.

Podpora z grantového programu PSK a dotácií v jednotlivých okresoch (2018-2022)

	Podpora PSK	Počet podporených zámerov
Okres Bardejov	2,5 mil. eur	365
Okres Humenné	1,5 mil. eur	333
Okres Kežmarok	2,2 mil. eur	244
Okres Levoča	2,1 mil. eur	234
Okres Medzilaborce	0,3 mil. eur	59
Okres Poprad	2,3 mil. eur	339
Okres Prešov	7,4 mil. eur	685
Okres Sabinov	1,5 mil. eur	185
Okres Snina	0,8 mil. eur	178
Okres Stará Ľubovňa	1,7 mil. eur	237
Okres Stropkov	0,7 mil. eur	105
Okres Svidník	1,1 mil. eur	236
Okres Vranov nad Topľou	1,7 mil. eur	295
PSK	0,2 mil. eur	4
SPOLU	26 mil. eur	3 499

Podporené projekty

V rámci účelových dotácií sa podarilo zrealizovať ďalších vyše 40 investičných zámerov na území kraja. Medzi najvýznamnejšie patrí podpora miest zapísaných v zozname UNESCO, a to konkrétne Levoče (500-tisíc eur), ktorá zdroje využila na prestavbu Námestia Majstra Pavla a Bardejova, ktorý zrekonštruoval frekventovanú križovatku pri vstupe do historického centra (200-tisíc) a tiež mestskú športovú halu (150-tisíc). V Humennom kraj spolufinancoval napr. výstavbu mestského atletického areálu (115-tisíc) a osvetlenie tréningového ihriska (100-tisíc). V Terne (okres Prešov) výstavbu telocvične (178-tisíc), v Kežmarku rekonštrukciu Národnej kultúrnej pamiatky na Hlavnej ulici č. 25 (70-tisíc). V Medzilaborciach majú vďaka dotácii zastrešenú ľadovú plochu (60-tisíc eur) a v Spišskej Belej dobudované zázemie v hokejovo-hokejbalovej hale (45-tisíc). Vo Svite pribudla rekonštrukcia tréningovej telocvične (29-tisíc) a vo Vranove n/Topľou prekrytie futbalového ihriska v tamojšej základnej škole (36-tisíc). Najnovšie účelové dotácie pomôžu zveladiť športovú infraštruktúru na Jazdeckej ul. v Prešove (300-tisíc) a vybudovať cyklochodník v obci Ublá (100-tisíc).

Vizualizácia novej športovej infraštruktúry na Jazdeckej ul. v Prešove

Samosprávny kraj sa významne podieľal aj na rekonštrukcii infraštruktúry viacúčelového areálu Prešovskej univerzity (410-tisíc), ale aj napríklad pri dobudovaní lyžiarskeho bežeckého areálu na Štrbskom plese (150-tisíc) či výstavbe hokejových šatní v Sabinove (30-tisíc).

MODERNIZUJEME STREDNÉ ŠKOLSTVO

Stredné školstvo

PSK má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 68 stredných škôl a štyri školské zariadenia. Krajská samospráva za posledných päť rokov z vlastných zdrojov preinvestovala v oblasti vzdelávania takmer 24,4 mil. eur a vďaka eurofondom ďalších takmer 20 mil. eur. Finančné boli použité na rekonštrukcie školských objektov, školy v prírode, výstav-

by a rekonštrukcie športovísk, ale aj tried, laboratórií, výcvikových stredísk, dielní. Prúdili tiež do materiálo-technického či softvérového vybavenia škôl. Opravilo a dovybavilo sa i 14 župných internátov za celkovo 1,4 mil. eur. Pripravené a v rozpočte PSK sú zahrnuté ďalšie akcie za vyše päť miliónov eur.

Najväčšie zrealizované investície

V SOŠ Kežmarok sa realizovala rekonštrukcia elektroinštalácie, rozvodov vody, stropov, kotolne v objektoch školy, a to za približne 1,3 mil. eur. Zároveň sa pripravuje rekonštrukcia objektu, 2. etapa vo výške 2,6 mil. eur. Na Gymnáziu J. F. Rimavského Levoča to bola sanácia časti objektu budovy (ukončená prvá etapa) za 425-tisíc eur. Projekt pokračuje ďalšou etapou a jeho celková hodnota je 1,1 mil. eur. Budova SPŠ strojnícka Prešov je zateplená, úpravou prešla fasáda školy za takmer milión eur a plánovaná je ďalšia

dená bola rekonštrukcia budovy teoretického vyučovania. To všetko za približne 1 mil. eur. Na Gymnáziu T. Vansovej Stará Ľubovňa sa realizovalo zateplenie budovy za 600-tisíc eur a v SOŠ polytechnickej a služieb arm. gen. L. Svobodu,

Zateplenie SPŠ strojníckej, Prešov

rekonštrukcia objektu v hodnote 3,3 mil. eur. SOŠ technická Poprad realizovala modernizáciu strojárskych dielní, vzniklo v nej CNC obrábacie centrum, pracovisko CLOOS a preve-

Zateplenie Gymnázia T. Vansovej, Stará Ľubovňa

Svidník vznikajú nové moderné dielne pre odborný výcvik v hodnote 2,5 mil. eur. Pripravované sú ďalšie investičné akcie. Napríklad Spojenú školu Stará Ľubovňa čaká rekonštrukcia objektu, 2. etapa s rozpočtom 1,6 mil. eur a SZŠ Poprad výstavba telocvične za 1,1 mil. eur.

Nové strojárske dielne v SOŠ technickej, Poprad

Do odborného vzdelávania 50 miliónov

Kvalitu odborného vzdelávania pomáha zvyšovať aj iniciatíva Svetovej banky a Európskej komisie Catching-up Regions (CuRI), ktorá si Prešovský kraj vybrala pre adresnú podporu tzv. dobiehajúcim regiónom. V oblasti vzdelávania iniciatíva doteraz priniesla projekty v hodnote takmer 50 mil. eur. Peniaze smerujú do modernizácie školských priestorov a športovísk, výstavby nových objektov pre praktické vyučovanie a dielne, do úprav areálov i materiálo-technického dovybavenia, ale aj na inovácie obsahov vzdelávania v stredných odborných školách PSK.

V rámci CuRI sa zmodernizuje päť odborných škôl, a to SŠ Jarmočná Stará Ľubovňa, SOŠ agropotravinárska a technická Kežmarok, SOŠ polytechnická A. Warhola Medzilaborce, Spojená škola Ľ. Podjavorinskej Prešov, SOŠ elektrotechnická Poprad - Matejovce.

Stredná športová škola v Poprade

Unikátny komplex pre športové talenty

Kraj pre Strednú športovú školu (SŠŠ) v Poprade, ktorá funguje tri roky, zabezpečil nové sídlo - moderné, atraktívne a komplexné športové priestory. Športovým talentom a mladým reprezentantom Slovenska vytvoril jedinečné podmienky pre ich výchovu a vzdelávanie. Súčasťou novovybudovaných priestorov je nielen samotná škola s triedami, učebňami a kabinetmi, ale aj viacúčelová športová a tréningová hokejová hala so šatňami, telocvičňou, posilňovňou, priestory pre regeneráciu, pohybové štúdio, jedáleň a internát. Dokončený areál so stavbami, parkoviskom, infraštruktúrou a pozemkami v celkovej výmere 8 306 m² PSK aktuálne odkupuje za takmer 14 miliónov eur.

V školskom roku 2022/2023 otvorili v SŠŠ Poprad sedem tried s takmer 200 žiakmi. Za tri roky fungovania škola podpísala

zmluvy o spolupráci so 44 športovými klubmi vrátane reprezentácie osemnásťročných v hokeji. Zameriava sa nielen na študentov, ktorí majú záujem o profesionálnu kariéru športovcov, ale aj o tých, ktorí plánujú ďalej štúdium na vysokej škole či prácu trénerov, manažérov, organizátorov a podnikateľov v oblasti športu.

Dušan Jasečko, spol. Keraming, realizátor a predávajúci stavby

„Viacúčelová hala je najväčšia palubovka na Slovensku, kde môžu byť tri úplne samostatné telocvične alebo jedna obrovská na akékoľvek veľké zápasy. Hokejová hala spĺňa parametre majstrovstiev sveta. Je to typizovaný NHL rozmer 60x26.“

Miroslav Šatan, prezident SZĽH

„Tešíme sa, že súčasťou tejto školy bude hokejová infraštruktúra. Zatiaľ by sa tam mal presunúť náš projekt 18-násťročných, veríme ale, že v budúcnosti tu vznikne plnohodnotná hokejová akadémia.“

RAKETOVÝ NÁRAST ZÁUJMU O DUÁL

Prešovský kraj patrí medzi lídrov v rámci krajov na Slovensku v počte študentov SOŠ zapojených do systému duálneho vzdelávania. Za uplynulých päť rokov vzrástol v PSK záujem o duál až pätnásťnásobne. Kým v roku 2017 bolo doň zapojených viac ako 80 žiakov z ôsmich stredných škôl, aktuálne je to už približne 1300 študentov z 36 škôl, z toho je vyše 1000 študentov zo SŠ, ktoré zriaďuje PSK. Najviac dualistov majú študijné odbory z oblasti gastronómie, obchodu, mechaniky, autoopravárstva či programátorstva. Systém duálneho vzdelávania ponúka viaceré benefity, ktoré môžu pomôcť udržať mladých v regióne. Žiak získava potrebné zručnosti i čiastočnú mzdu s víziou, že sa vo firme, kde pracoval, aj reálne zamestná, firma zase pomocnú silu a daňové úľavy i príspevok na žiaka.

Zdravotníctvo
Sociálna oblasť

PSK v oblasti zdravotníctva

Prešovská župa má lekára kraja, farmaceuta kraja a od roku 2021 má aj svoju sestru kraja, v kompetencii ktorej je pomoc, metodika a usmerňovanie zdravotných sestier na úseku ošetrovateľstva. Odbor zdravotníctva PSK rozbehol stretnutia riaditeľov nemocníc v kraji, tiež stretnutia so Slovenskou lekárskou a lekárenskou komorou, Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek a krajskými odborníkmi s cieľom prepájať zdravotníctvo a hľadať spoločné riešenia prospešné pre kraj. Medzi najnovšie aktivity odboru patrí analýza stavu zdravotnej starostlivosti regiónov PSK, komunikácia s lekáorskými fakultami, nemocnicami i rezortom zdravotníctva, ako aj nastavovanie procesu pri rezidentskom štúdiu. Podieľa sa tiež na príprave finančnej podpory mladých lekárov a angažuje sa v pomoci odídencom z Ukrajiny – pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti, dostupnosti liekov, lekárov, prevozov, hospitalizácií.

Nadácia PSK pre podporu rodiny

V roku 2019 založila krajská samospráva *Nadáciu PSK pre podporu rodiny* na pomoc jednotlivcom a rodinám, ktorí sa ocitli v sociálnej, ekonomickej, zdravotnej či existenciálnej núdzi. Za toto obdobie aj vďaka verejným zbierkam a tiež finančným a materiálnym príspevkom rôznych firiem a donorov pomohol PSK takmer 400 žiadateľom, medzi ktorých rozdelil vyše 227-tisíc eur.

Potrebujem pomoc

Formulár žiadosti nájdete na www.nadacia-psk.sk

Chcem pomôcť

Formy pomoci - finančný dar, nefinančný dar, benefícia

NADAČNÝ FOND NA POMOC MESTÁM A OBCIAM

Krajská samospráva zriadila v roku 2021 aj vlastný Nadačný fond na riešenie krízových situácií, akými sú povodne a iné živelné katastrofy. Na účte Nadačného fondu bolo k 31. júlu vyše 218-tisíc. Na základe podpisu memoranda o spolupráci sa do fondu zapojilo 122 samospráv.

NA ÚZEMÍ KRAJA PÔSOBÍ

11	všeobecných nemocníc
6	špecializovaných nemocníc
10	polikliník
344	ambulancií všeobecnej zdravotnej starostlivosti
181	ambulancií všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast
1443	ambulancií špecializovanej zdravotnej starostlivosti
287	lekární
54	ambulancií dočasnej opatrovateľskej služby (ADOS)
8	domovov ošetrovateľskej starostlivosti

Ľubovnianska nemocnica je vzorom

Prešovský samosprávny kraj nemá žiadne nemocnice ani zdravotnícke zariadenie v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti. Je však 70%-ným zakladateľom Ľubovnianskej nemocnice n. o. Za posledné roky sa nemocnici podarilo zmodernizovať viaceré oddelenia, vybudovať urgentný príjem a ako jedinej nemocnici na Slovensku aj nový parkovací dom.

PSK na prevádzku svojich vakcinačných centier vynaložil finančné prostriedky v objeme vyše 670-tisíc eur. Išlo o náklady spojené s ich personálnym a materiálnym zabezpečením. V roku 2021 to bolo viac ako 630-tisíc eur a v prebiehajúcom roku 2022 približne 40-tisíc eur.

Vyššie mzdy, investície do opráv, modernejšie systémy

Krajská samospráva od roku 2018 každoročne navyšuje platy zamestnancom vo svojich domovoch sociálnych služieb, ktorých je 25. Ide hlavne o pracovné pozície, ktoré sú v priamom kontakte s prijímateľom, napr. opatrovateľka, zdravotná sestra, fyzioterapeut, sociálny pracovník. Kraj v tomto prípade garantuje, že takíto

zamestnanci po odpracovaní celého mesiaca nebudú mať hrubú mzdu nižšiu ako 900 eur. Navýšenie miezd sa dotklo za päť rokov aj ďalších profesií, akými sú napr. upratovačka, údržbár, skladník, administratívny pracovník, pomocná sila v kuchyni, pracovná sila v práčovni, šička a pod.

POKROKY V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

- Zrýchľuje sa umiestňovanie prijímateľov do ZSS.
- Skracujú sa čakacie doby, aktuálne sa prijímatelia dostávajú do ZSS priebežne.
- Zavádzajú sa nové informačné systémy Cygnus (13 ZSS).
- Zvyšuje sa zapojenosť ZSS do prípravy projektov deinstitucionalizácie a postupnej premeny na komunitné zariadenia (9 ZSS).
- Pribúdajú voľné miesta pre klientov (k 8.9.2022 – 51 miest).

2018	agenda 600	navýšenie u 754 zamestnancov	nárast v priemere o 172 eur
2019	agenda 700	navýšenie u 800 zamestnancov	nárast v priemere o 174 eur
2020	agenda 800	navýšenie u 802 zamestnancov	nárast v priemere o 120 eur
2021	agenda 900	navýšenie u 800 zamestnancov	nárast v priemere o 110 eur

Pomáhame najzraniteľnejším

Kraj od roku 2018 z vlastných zdrojov preinvestoval do modernizácie, opráv a rekonštrukcií zariadení sociálnych služieb (ZSS) vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 9,5 mil. eur a na tento rok

CSS Ametyst Továrné

prípravil ďalšie projekty za takmer 4,5 mil. eur. Cieľom je nielen zlepšiť technicko-stavebný stav budov, bezbariérovosť a energetické parametre, ale predovšetkým zvýšiť komfort klientov a podmienky pre sociálnu prácu.

DSS Domov pod Tatrami Batizovce	rekonštrukcia strechy, zateplenie objektov a vybavenie	1,1 mil. eur
Domov pre seniorov Stará Ľubovňa	zateplenie, dorozumievacie zariadenie pre seniorov	800-tisíc eur
DSS Giraltovce	zateplenie pavilónov	700-tisíc eur
CSS Ametyst Továrné	zateplenie hlavnej budovy, rekonštrukcia fasády a interiéru	700-tisíc eur
ZSS Dotyk Medzilaborce	zateplenie budovy	570-tisíc eur

Na vybavenie stravovacích prevádzok a technických miestností – kúpeľní a práčovní bolo použitých viac ako 600-tisíc eur.

Prešovský samosprávny kraj získal v roku 2020 plaketu Senior Friendly za mimoriadne aktivity pre seniorov. Prestížne ocenenie mu bolo udelené za činnosť Nadácie PSK pre podporu rodiny a za zvyšovanie kvality života staršej generácie.

Kultúra

Dôraz na obnovu

Na zveľaďovanie 27 kultúrnych inštitúcií župa vyčlenila za päť rokov viac ako 23 miliónov eur. Viaceré investičné akcie sa aktuálne realizujú, mnohé kultúrne stánky majú svoju obnovu úspešne za sebou. V prípade piatich župných osvetových stredísk ide o zrealizované investície vo výške 1,31 mil. eur, dvoch divadiel takmer 2,9 mil. eur a siedmich múzeí až 7,9 mil. eur.

Obnova renesančného kaštieľa v Humennom, na ktorú vynaložil kraj v rokoch 2019 - 2021 viac ako 1,9 mil. eur.

Rekonštrukcia Ľubovnianskeho múzea – hradu Stará Ľubovňa, konkrétne obnova Paláca Ľubomírskych za takmer 1,9 mil.

Výmena presklenej časti novej budovy Divadla Jonáša Záborského v Prešove a rekonštrukcia rozvodov vykurovania vo vstupe v hodnote približne 1,8 mil. eur. Celkovo sa do DJZ preinvestovalo za päť rokov 2,5 mil. eur.

Prístavba objektu Podduklianskeho osvetového strediska vo Svidníku za viac ako 640-tisíc eur.

Ďalšie ukončené investície

- Hvezdáreň a planetárium v Prešove (modernizácia vstupnej časti a prístrojového vybavenia) -1,3 mil. eur.
- Múzeum Kežmarok (obnova a stavebné úpravy hradu II. etapa a rekonštrukcia meštianskeho domu na Hlavnom námestí č. 55) - 550-tisíc eur.
- Divadlo A. Duchnoviča v Prešove (zateplenie obvodového a strešného pláštia administratívnej budovy a jej rekonštrukcia) – 284-tisíc eur.
- Krajské múzeum v Prešove (obnova objektu Múzea v Hanušovciach nad Topľou) – 382-tisíc eur.
- Šarišské múzeum v Bardejove (obnova Vily Rákoci a Meštianskeho domu č. 13 v Bardejove) – 782-tisíc eur.

Začaté a pripravované investície

- Rekonštrukcia objektov na Slovenskej ulici pre Krajskú knižnicu P. O. Hviezdoslava v Prešove v hodnote takmer 5,8 mil. eur.
- Rekonštrukcia strechy Astronomického pracoviska Roztoky, ktoré patrí pod Podduklianske osvetové stredisko vo Svidníku v hodnote 200-tisíc eur.
- Rekonštrukcia a modernizácia multifunkčnej budovy kultúrneho centra pre potreby Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou v hodnote 3,7 mil. eur.
- Modernizácia Krajského múzea v Prešove – obnova fasády Rákociho paláca za 450-tisíc eur.

Bibliobus

Atraktívny projekt pojazdnej knižnice – bibliobus bude k dispozícii čitateľom vo Svidníckom, aj Levočskom okrese. Využívať ho budú i obyvatelia z priľahlých častí okresov. Knižnici J. Henkela v Levoči a Podduklianskej knižnici vo Svidníku schválili v minulom roku krajskí poslanci 25-tisíc eur na prestavbu bibliobusu. PSK už má za sebou úspešné verejné obstarávanie, bibliobusy by sa mali zrealizovať ešte v tomto roku.

Cykloľávka v Legnave

Cyklodoprava

Eurovelo11 napreduje

Medzinárodná cyklomagistrála Eurovelo11 má na území PSK dosahovať po dokončení 143 km. Zrealizovaná je aktuálne tretina - 51,54 km. Zvyšných vyše 90 km je v rôznych štádiách prípravy od výberu trasovania, majetkového vysporiadania pozemkov, cez prípravu projektovej dokumentácie až po predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok. PSK prostredníctvom svojej Krajskej organizácie cestovného ruchu Severovýchod Slovenska zároveň prispieva k úspešnej realizácii projektov, ich označovaniu i publicite.

ZREALIZOVANÉ ÚSEKY MESTAMI A OBCAMI NÁŠHO REGIÓNU

Prešov (Borkút) – Pečovská Nová Ves	30,47 km
Stará Ľubovňa – Chmeľnica	1,92 km
Legnava	1,9 km
Malý Lipník – Mníšek nad Popradom	17,25 km

Poloniny trail

Unikátnu oblasť Národného parku Poloniny s bukovými pralesmi zapísanými v Zozname UNESCO pomáha propagovať aj významný projekt Prešovského samosprávneho kraja - Poloniny trail. Ide o viacúčelovú cyklistickú trasu s dĺžkou 86 km, ktorá sa bude napájať na sieť existujúcich cykloturistických trás vedúcich po miestnych komunikáciách.

Vstupnou fázou Poloniny trail je projekt **Karpatská mobilita**. Je to projekt zlepšenia dostupnosti a mobility slovensko-ukrajinského regiónu za 1,2 mil. eur, v ktorom je PSK vedúci partner so spolufinancovaním vo výške takmer 92-tisíc eur. Výstupom projektu bude na území kraja rekonštrukcia 4,6 km cyklotrasy Porta Rusica (súčasť Poloniny trail), výstavba piatich prvkov drobnej infraštruktúry pozdĺž cyklotrasy v Uliči a Stakčíne, vypracovanie Technickej štúdie pre chodník Poloniny s napojením na hraničný priechod Ubl'a a tiež plánu a mapovania CBC mobility, monitorovanie nárastu cyklistov počas projektu, medzinárodné promo turné, cyklistický festival, konferencie a mnohé aktivity na ukrajinskej strane.

CYKLOTRASY POD PATRONÁTOM CESTÁROV

Od roku 2022 realizuje kraj výstavbu cykloturistickej infraštruktúry prostredníctvom Správy a údržby ciest PSK. Tej boli zverené úseky medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo11:

- sever v katastrálnych územiach (k.ú.) obcí Chmeľnica, Plavnica, Plaveč, Orlov;
- juh na trase Prešov - Košice;
- stred v k.ú. obcí Krivany – Torysa - Šarišské Dravce - Krásna Lúka – Bajerovce;
- SÚC PSK má v gescii aj prepojenie V. Tatier a Slovenského raja v k.ú. obcí Poprad, Gánovce, Hozelec, Švábovce, Hôrka, Spišský Štiavnik, ako aj cyklistickú trasu pútnického významu Levoča – Spišský Jeruzalem – Spišské Podhradie a cyklistickú trasu na úseku priehradný múr Domaša – Holčíkovec.

Vizualizácia Poloniny trail

PSK podporuje cyklodopravu a cykloturistiku v kraji v rámci svojej grantovej schémy. Od roku 2018 podporil celkovo 89 projektov v hodnote približne 3,1 mil. eur. V rámci Výzvy pre región sa napr. urobilo prepojenie mesta Veľký Šariš s obcou Šarišské Michalany (EuroVelo11) či vybudovala odstavňá plocha pre cyklistov využívajúcich Eurovelo11 v obci Mníšek nad Popradom.

